

BALUWA YA NKONGO YA PAOLO KWA WASESALONIKE ULONGOZI

Baluwa ya nkongo kwa Wasesalonike yawandikagwa ni msigilwa Paolo (1:1). Yadahika kutenda ni baluwa ya nkongo iwandikwe ni Paolo ni ntendele imwe Bibiliya iwandikwe mgati mwe miaka milongo mishano na imwenga nyumani aho elekagwa Kulisito. Paulo nendile ne Kolinto umo akawandika ibaluwa ino mwe bunga dya wantu wazumile uko Sesalonike, bunga dya wantu wazumile diya aikaga msingi mwe ntambo yakwe ya kaidi (Act 17:1-10). Kalonga mwe chitabu cha ntendwa kugamba bunga dya wantu wazumile dilunganywa ni Wayahudi wajeche na Wagiliki walozize.

Paolo nahemalanye kwikala uko Sesalonike chipindi chitali eze aheze ukwika msingi mwe dibunga dya wantu wazumile, ivyo niyo egala ibaluwa yake nyumani kuwajela moyo wantu wazumile. Ibaluwa ichisanya mbuli zilizize na malagiso yalozize yakulanga wikazi wa wantu wazumile. Paulo alavyaga malagiso masiku yakulanga kwiza kwa kaidi kwa Kulisito. Mafani bunga dya wantu wazumile uko Sesalonike wabwedesa imbuli iyo. Paulo ajesezaga kwiza kwa kaidi kwa Kulisito kuchimpula kwikala wikazi ukumwagila Chohile (5:6-8).

Vimndani

Paolo kakonga ino ibaluwa kwa ndamsa kwa bunga dya wamzumile Kulisito na kumtoga Chohie kwachausa chawo. (1).

Ukajika kagambiliza kulanga ntendwa na mbuli amgambile Timoseo (2-3).

Vituhu Paolo awenka malagiso ivyo vikungwa wazumile wekale mwe uwagila wa kwiza kaidi wa Yesu Kulisito (4:1-5:15).

Paolo akomeleza naho kwa kulamsa bunga dya wantu wamzumile Kulisito na kuwagambila kugamba wamanye chindedi chila yumwenga mwe dibunga dya wazumile asoma ibaluwa (5:16-28).

¹ Baluwa ino yalaila kwangu miye Paolo, na kwa Siliwano na Timoseo.

Chawawandikilani nyuwe bunga dya wamzumile Kulisito wa Sesalonike mkulungana na Chohile Tate, na Zumbe Yesu Kulisito. Chawaungilani

Wedi na utondowazi.

Wikazi na uzumizi wa Wasesalonike

² Chamhongeza Chohile mazuwa yose kwa chausa chenye nyose. Naswi hachikusokela kuwakumbukani mokulombeza kwetu kwa Chohile. ³ Kwaviya chakumbuka kulongozi kwa Chohile Tati ywetu, ivyo mkusankana kwa uzumizi na ivyo mkutumbwazika na ndima kwa chausa cha kunga kwenyu. Naho chakumbuka msuhi wenyu mwa Zumbe dyetu Yesu Kulisito ivyo ukutoga. ⁴ Walukolo wetu chimanya kugamba Chohile awaungani kawasagulani mtende wantu wakwe. ⁵ Kwaviya

umo chalongaga Mbuli Yedi ya Kulisito kwenyu haitendile kwa ulosi du. Mna naho kwa nguvu na kwa Muye Ukukile, chikatenda na chindedi kugamba ulosi uwo ni wachindedi. Mmanya ivyo chikale hamwenga na nyuwe, naho chikala kuwambizani nyuwe. ⁶ Nyuwe namtimila mligano wetu, niyo mwamtimila Zumbe. Hata hegu namsulumizwa vidala, muuhokela ulosi wa Chohile kwa chinyemi chikulaila kwa Muye Ukukile. ⁷ Ivyo nyuwe mtenda mligano wedi kwa wazumile wose wa Makedoniya na Akaya. ⁸ Kwaviya kulawana na kuhikiliza kwenyu ulosi wa Zumbe wenela kulaila kwenyu suko Makedoniya na Akaya du, mna uzumizi wenyu kwa Chohile wenela chila hantu. Naho hachikunga kulongesa. ⁹ Wantu awo walonga mo utafi wetu kwenyu mwe viya mchisingile, na viya mlekile kuvikila matukulu na kumuwiya Chohile. Mdamanya ivyo chani mumsankanile Chohile mta ujima naho ywa chindedi, ¹⁰ naho mwamgoja mwanawe kulaila kwembingu akunga auye vituhu. Mwana uyo ni Yesu, yudya Chohile amuyuse uyo akuchikombola mwe nkanto ya Chohile ikwiza.

2

Ndimba ya Paolo uko Sesalonike.

¹ Walukolo, nyuwe wenye mmanya kugamba utafi wetu kwenyu hautendile wa bule. ² Saviya mmanyzize chisulumizwa na kuhulutwa komzi wa Filipi hechinati kubula kwenyu. Hata hegu uhigani nautendesa, Chohile ywetu kachitenda

chilonge Mbuli Yedi hechina nkama. ³ Mbuli chikulonga suwo udanti hegu fanyanyi zihye, naho hachikunga kumdanta mntu yoyose. ⁴ Mna mazuwa yose chalonga viya Chohile akunga, kwaviya kachiwona chawagila, niyo achinka ndima ya kulonga Mbuli Yedi. Suwe hachikulonda kuwabwedeza wantu mna Chohile amanyize chinyele che myoyo ya wantu. ⁵ Chohile ni mukuzi ywetu saviya mmanyize mazuwa yose hachilongile milosi ya kwekomba kwa wantu hegu kumeilamate ugoli wa wantu kwa chinyele. ⁶ Hachungile ntogozi ya wantu hegu yenyu, hegu kulaila kwenyu hegu mntu mtuhu yoyose, ⁷ hata hegu suwe chiwasigilwa wa Kulisito, nachikadaha kunga vintu visiku kwenyu. Mna suwe nachitenda wahoile mgati mwenyu enga mwelesi akudima wanawe. ⁸ Suwe chawaungisani, chemalanya sukodu kwehanga mwe Mbuli Yedi ilaile kwa Chohile, mna hata kulavya ujima wetu kwachausa chenyu. Kwaviya nyuwe mchungisa chindedi. ⁹ Walukolo wetu, nyuwe mwakumbuka viya chidamanye ndima na kutumbwazika. Umo chikawagambilani Mbuli Yedi ya Chohile chidamanya ndima chilo na msi chani chisekumwegamila mntu yeyose mwenyu.

¹⁰ Nyuwe mwi waukuzi wetu, naho Chohile naye alonga kugamba lujendo lwetu mgati mwenyu wazumizi, chekalaga mwe wedi na ukuka, naho hehena lema. ¹¹ Mmánya kugamba suwe chimtendela chila yumwenga ywenyu saviya tate akuwatendela wanawe.

¹² Suwe chiwafundani na kuwahozani naho

chiweilani chani mwikale vyedi vikumwelela Chohile, yudya akuwagonekani kutenda hamwenga naye mo useuta na ukulu wakwe.

¹³ Naho chamhongeza Chohile mazuwa yose mwe imbuli ino kugamba aho mwevaga ulosi wa Chohile kulaila kwetu, hamuzumile saviya ulosi wa mntu, mna saviya ulosi wa chindedi wa Chohile. Naho ulosi uwo nuwo ukudamanya ndima mwenyu nyuwe mkuzumila. ¹⁴ Walukolo, mbuli iziya ziwalaile nyuwe nizo ziyalaile amabunga ya wamzumile Chohile ya Yudeya ya kulungana Yesu Kulisito, nizo ziwalaileni nyuwe nanywi. Kwaviya nyuwe msulumizwa ni wikazi wenyu saviya wowo wasulumizwe ni weyawe Wayahudi. ¹⁵ Nawo wamkomile Zumbe Yesu na wawoni, niyo wachisulumiza suwe naswi. Wantu awo hawakumwelela Chohile, awo ni wehi wa chila mntu. ¹⁶ Wajeza kuchichinda chisekulonga Mbuli Yedi ya Yesu Kulisito kwa wantu wa si ntuhu chani wasekwambulwa. Nivyo wongezeza masa yawo yalozize watendile mazuwa yose. Mna ko uhelo maya ya Chohile yawemukila.

Nkwina ya Paolo kuwatalamkila vituhu Wasaloniike

¹⁷ Walukolo, kulekana kwetu na nyuwe kwendaga kwa chipindi du, nachilekana chimwili du mna siyo kwa moyo. Nyumani hadodo nachina nkwin vitendese za kuwawona vituhu. ¹⁸ Nachunga chiwatalamkileni vituhu. Vitendese miye Paolo, nasijeza kwina ntabo nkanana imwenga hegu mbili, mna Shetani kachichinda. ¹⁹ Nyuwe du ni nyuwe msuhi naho

chinyemi naho chilemba cha uhuda chikunga cheduvile umo Zumbe Yesu Kulisito akauya vituhu. ²⁰ Kwaviya nyuwe mwi ukuka wetu na chinyemi chetu!

3

¹ Nkomelezo chidunduga kujijimiza naho. Ivyo chiwona ni vyedi chisigaile Aseni suwenye, ² Chimsigila mlukolo mnyetu Timoseo, yudya mindima mnyetu kwa chausa cha Chohile hamwenga na suwe mwe ndima ya kulonga Mbuli Yedi ya Kulisito. Chimsigila kwenyu chani awajele moyo na kutogeza uzumizi wenyu. ³ Chani hata yumwenga ywenyu asekusingiswa ni masulumizo yano chikusulumila. Nyuwe wenye mmanya vyedi kugamba chiwagilwa ni masulumizo yakwinda ayo. ⁴ Kwaviya chipindi nendile chihamwenga na nyuwe, na chiwagam-bilani kugamba nachisulumizwe, saviya mmany-ize, nivyo vilaile. ⁵ Nivyo vikuleka simsigila Timoseo kwenyu, nize niwone kugamba sidunduga kujendeleza kugoja, ivyo simsigila chani nipate mbuli za uzumizi wenyu, vinasekutenda mafani Mjeza kawajezani naho ndima yose chidamanye mwenyu yaga bule.

⁶ Mna haluse Timoseo kabula kwetu, akalaila kwenyu naye kachigambila Mbuli Yedi mwe uzumizi wenyu na kunga kwenyu. Kachigambila kugamba mwachifanyanyisa mazuwa yose, naho kugamba mna nkwina ya kuchiwona suwe saviya naswi china nkwina ya kuwawonani. ⁷ Ivyo walukolo, mbuli za uzumizi

wenyu zichijela moyo mwe nkunto na masulumizo yetu yose, ⁸ kwaviya haluse china ujima kwa kuwona mwatoga na kuchimala mo kulungana na Zumbe. ⁹ Hachimanyize chimhongeze zeze Chohile ywetu kwa chausa chenye kwa chinyemi chose chinanacho kulongozi kwakwe kwa chausa chenye. ¹⁰ Chamlombeza Chohile chilo na msi kwa kuhikiliza chani achinke luhenyu lwa kuwawonani naho chani chidahe kuliganya chochose chihunguke mo uzumizi wenyu.

¹¹ Chamlombeza Chohile, Tati ywetu mwenye, na Zumbe ywetu Yesu, achibuze kwenye. ¹² Zumbe awongezezeni na kuwajenyenyeza mo kungana, mungane na kuwaungisa wantu wose, saviya suwe chiwaungiseni nyuwe. ¹³ Ivyo naitogeze imyoyo yenyu, nanywi namtende hamwina lema naho jejeje mo ukuka kulongozi kwa Chohile Tati ywetu umo Zumbe dyetu Yesu aho akuwiya hamwenga na wakukile wakwe woseni.

4

Wikazi ukumwelela Chohile

¹ Hongezeza, walukolo, mhina kulaila kwetu viya mkuwagilwa mwikale chani vimwelele Chohile. Naho chindedi mtenda mwekala ivyo, haluse chawalombezani na chawahembelezani kwa zina dya Zumbe Yesu mdamanye vitana vitendese. ² Kwaviya myamanya izisigilizi chikwenkileni kwa udahi wa Zumbe Yesu. ³ Chohile aunga nyuwe mtende mlenguswe naho mwenegese na wikazi wa uchilanga. ⁴ Chila mgosi aungwa amanye ivyo vyo kwikala na mkaziwe

mwe ukuka na ntunyo, ⁵ naho siyo saviya wantu wa si ntuhu hewemmanyize Chohile. ⁶ Ivyo, mntu yoyose asekumbalanga hegu kumdanta mlukolo mnyawe mwe mbuli ino. Chawagam-bilagani ulodu ayo na kuwafunda kugamba Zumbe na awakantile wakudamanya mbuli saizo. ⁷ Kwaviya Chohile hachitange chikale wikazi wa uzavu, mna chikale mwe ukuka. ⁸ Kwaivyo, akubela malagiso ayo hakumbela mntu, mna ambela Chohile mwenye akuwenkani Muye Ukukile.

⁹ Mwe mbuli ya ungi sikungwa niwawandik-ileni mwe yadya yakuwaungani walukolo wenyu wazumile. Nyuwe wenye mhinywa ni Chohile kungana. ¹⁰ Nivyo mwelagise kulongozi kwa walukolo wose wa bunga dya wazumizi wa Makedoniya yose. Haluse chawahembelezani nyuwe walukolo jesani vyedi vitendese mwe imbuli iyo. ¹¹ Hikilizani vitendese chani mwikale kwa utondowazi. Msankane na mbuli zenyu wenye na kudamanya ndima wenye saviya chiwasigileni. ¹² Kwa kudamanya ivyo namtunywe ni wadya sawo Wakulisito, naho hamunge kwambizwa ni mntu yoyose mwe yadya mkunga.

Kwiza kwa Zumbe

¹³ Walukolo, chaunga mmanye ichindedi mwe wadya wabanike kale, chani msekwingilwa ni chinyulu saviya wantu watuhu hewana msuhi. ¹⁴ Suwe chimanya kugamba Yesu abanikaga, niyo auyuka, na ivyo suwe chazumila kugamba

Chohile nawalete hamwenga na Yesu wadya wose wabanike wakatenda wamzumila.

¹⁵ Kuligana na mahinyo ya Zumbe chawagam-bila vino. Suwe nachitende wajima umo Zumbe akauya vituhu hachiwalongweile wadya wabanike. ¹⁶ Kwaviya aho lagiso dikulaila kwa mindima mkulu ywa kwembingu dikunga divike kwa izwi kulu, naho gunda dya Chohile nadivike, uyo Zumbe mwenye nasele kulaila kwembingu, wadya wabanike wakatenda wamzumile Kulisito nawakonge kuuyuswa. ¹⁷ Vikaheza suwe wajima mwe chipindi icho nachichisanywe hamwenga na awo kwa maingu kumsingila Zumbe kulanga kwa maingu. Ivyo chikale na Zumbe mazuwa yose. ¹⁸ Elo nyuwe jalanani moyo mo ulosi uno.

5

Mwikale vyedi kwa ujeni wa Zumbe

¹ Walukolo, hahana mtintiso wa kuwawandiki-lani mwe mbuli yoyose mwe chipindi hegu zuwa mbuli izo nazilaile. ² Kwaviya nyuwe wenye mmanya kugamba zuwa dya Zumbe akuwiya vituhu nadize ntukiza saviya mbavi akwiza nechilo. ³ Wantu wakalonga, kuhola naho kutondowala, naho ubanasi ukunga uwalaile kwa ntukiza saviya ulumi wa usungu wa cheleko ukumwizila mvyele akwefungula, naho wantu hawadahe kuyenega ayo. ⁴ Mna nyuwe walukolo hamwi mwechiza ivyo zuwa idyo dinase kuwogofyani hadiwezileni ntukiza saviya mbavi viya akwiza. ⁵ Nyuwe wose mwi wantu mk-wikala mo ulangazi, wantu wa msi. Suwe

sawo wantu wa chilo, hegu mwe chiza. ⁶ Elo, chisekugona ntongo saviya watuhu, chicheleze naho chitende na chihimo. ⁷ Kwaviya wakugona wagona nechilo, wakozi wakolwa nechilo. ⁸ Mna suwe chi wantu wa msi chitende na chihimo. Chitozane na uzumizi na kunga saviya nchingo ya chuma kuchinda mwe chifuwa, na msuhi wetu wa kwambulwa saviya nkofiya ya chuma. ⁹ Kwaviya Chohile haungaga achifile maya yakwe makulu mna chambulwe kwa sila ya Zumbe dyetu Yesu Kulisito. ¹⁰ Uyo abanikaga kwachausa chetu, chani chikale hamwenga naye, chikatenda wajima hegu chibanika. ¹¹ Elo hongezanani na kwambizana nyuwe wenye, saviya mkudamanya haluse.

Sigilizi za kukomelaza na ndamsa

¹² Walukolo, chawalombezeni muwatunye wadya wakulu wakuwatumbwazikilani nyuwe na wadya wakuwalongozani na kuwafunda. ¹³ Watunyiseni na kuwaunga kwachausa che ndima wakudamanya mtende na utondowazi.

¹⁴ Walukolo, chaweilani muwafunde wantu wabwa, muwenke moyo wantu wabwa, wambizeni wahwele, mtende na ugoji kwa wantu wose. ¹⁵ Sinyisani mntu yoyose adamywe vihiye ni mnyawe asekumliha vihiye, mna kunga kwenyu kutende kudamanyizana yedi mazuwa yose na kuwadamanyiza yedi wantu wose.

¹⁶ Mwelelwe mazuwa yose, ¹⁷ Msekusokela kumlombeza Chohile, ¹⁸ Mhongezeni Chohile mwe mbuli zose, kwaviya ayo nayo Chohile

akunga mdamanye mo kulungana kwenyu na Kulisito Yesu.

¹⁹ Msekumchinda Muye Ukukile. ²⁰ Msekubela ulosi wa wawoni. ²¹ Himani chila chintu tozani chiya ichedi, ²² Enegani chila wihi.

²³ Chohile mwenye akuchinka utondowazi awalenguseni vitendese adime ujima wenyu wose nuko kugamba muye, myoyo na mili yenyu chani visekutenda na lema umo Zumbe dyetu Yesu Kulisito akuwiya. ²⁴ Akuwetangani nyuwe nadamanye ivyo kwaviya ni mchindedi.

²⁵ Walukolo, chilombezezeni suwe naswi.

²⁶ Walamseni walukolo wose kwa chilagiso cha ungi.

²⁷ Chaweilani kwa zina dya Zumbe wasome-
leni walukolo wose ibaluwa ino.

²⁸ Chawaungilani wedi wa Chohile kulaila kwa Zumbe dyetu Yesu Kulisito.

**Lagano hya
The New Testament in the Zigua language of
Tanzania**

copyright © 2014 The Word for the World and Pioneer Bible Translators

Language: Zigua

Contributor: The Word For The World

Zigua & The New Testament in Zigua

This translation, published by The Word for the World Bible Translators and Pioneer Bible Translators, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact The Word for the World Bible Translators at www.twftw.org.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-02-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

3de16edb-af58-5e1e-a052-fe27295c9b15